

Lindesbergs kommun
kommun@lindesberg.se

Rektorn vid Hagabäckens skola
anna.lemnell@lindesberg.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Hagabäckens skola
i Lindesbergs kommun

Tillsyn i Hagabäckens skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Lindesbergs kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Hagabäckens skola besöktes av Skolinspektionen den 16 april 2013.

Fakta om skolan

Hagabäckens skola ligger i samhället Guldsmedshyttan i norra delen av Lindesbergs kommun. Skolan omfattar förskoleklass, årskurserna 1–3 samt fritidshem. Förskoleklassen har 28 elever och grundskolan har 80 elever. I fritidshemmet är 83 elever inskrivna. Skolan har ett arbetslag och leds av en rektor som även ansvarar för Ramshyttans skola F–6 norr om Guldsmedshyttan.

Tjugo av skolans elever är nyanlända elever och kommer från flera olika länder. Varje nyanländ elev får vid ankomsten en klasstillhörighet och målsättningen är att eleven så snart som möjligt ska få sin undervisning i klassen. En speciallärare har huvudansvaret för dessa elever och deras introduktion.

Skolans egen resultatredovisning visar att samtliga elever i årskurs 1 nådde målen i alla ämnen år 2012. I årskurs 2 var måluppfyllelsen 100 procent i alla ämnena förutom i matematik där 28 av 33 elever nådde målen, och i svenska där 30 av 33 elever nådde målen. I årskurs 3 nådde alla elever målen i alla ämnena år 2012 förutom i matematik och svenska. 93 procent av eleverna nådde målen i matematik och 89 procent i svenska. Flertalet av de som inte nådde målen är pojkar. På de nationella ämnesproven år 2012 ligger resultatet för huvuddelen av delproven i såväl matematik som svenska högre än för riket totalt. Resultatet på de nationella proven överensstämmer i stort med skolans bedömning av måluppfyllelsen.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Hagabäckens skola visar att rektorn bedriver ett närvarande ledarskap och har god inblick i det dagliga arbetet. Skolan har tydliga rutiner för att fånga upp, utreda och ge särskilt stöd till de elever som är i behov av det. Rektorerna behöver dock se till att de elever som är i behov av studiehjälper på modersmålet får det särskilt med tanke på att skolan har många nyanlända elever.

Skolan följer upp värdegrundsarbetet och elevernas kunskapsutveckling med hjälp av ett årshjul med insatser som exempelvis trivselenkäter, trygghetsvandringar och måluppfyllelsegångar. På så sätt får rektorerna, lärarna och elevhälsoteamet en god bild av skolans resultat på såväl grupp-, klass- som enhetsnivå. Skolans kvalitetsarbete brister dock i analysen av resultatet samt därmed också i planeringen och genomförandet av nödvändiga utvecklingsinsatser. Bristerna i dokumentationen bidrar till att det är ottydligt för personalen vilka skolans prioriterade utvecklingsområden är samt vilka åtgärder som ska genomföras, och får därför inte genomslag i planeringen av undervisningen.

Skolan har fokus på värdegrundsarbetet och det finns tydliga regler för hur personalen ska agera när kränkningar förekommer. Som en del av kvalitetsarbetet behöver dock skolan i planen mot kränkande behandling tydligt identifiera vilka konkreta åtgärder som ska genomföras eller påbörjas under året, samt ange hur föregående års planerade insatser har genomförts. Även vid Skolinspektionens tillsyn 2009 kritiserades skolan för att de förebyggande åtgärderna i planen var allmänt eller generellt formulerade, vilket alltså fortfarande kvarstår.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lindesbergs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vid den tidpunkt och på det sätt som anges i det övergripande kommunbeslutet.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Rektor måste säkerställa att skolan har en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Av skollagen följer att huvudmannen varje år ska se till att det upprättas en plan över de åtgärder som behövs för att förebygga kränkande behandling av barn och elever på skolan. Planen ska innehålla en redogörelse för hur förra årets åtgärder har genomförts, samt en redogörelse för vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under kommande år. Skolverkets Allmänna råd beskriver att dessa insatser ska vara tydligt beskrivna och inriktade på konkreta mål som utgår från slutsatser av aktuell kartläggning. Vidare anger skollagen att arbetet med planen ska bedrivas så att den återspeglar förhållandena i varje verksamhet.

I skolans plan mot kränkande behandling saknas en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts, och vilka åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under innevarande år. Planen avspeglar och utgår inte heller från kartläggningen i Hagabäckens skola respektive fritidshem; i stället upprättas en gemensam plan för rektorns båda skolor. Rektor uppger dock att förhållandena i detta avseende skiljer sig åt mellan skolorna. Att varje verksamhets specifika förutsättningar inte framkommer, bekräftas även av att planerna för såväl skolenheten, fritidshemmet som rektorns andra skola är identiska. Vidare saknar planen rutiner för om en vuxen kränker en elev.

Sammantaget behöver rektor se till att planen mot kränkande behandling upprättas i enlighet med författningarnas krav.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Kommunen måste säkerställa att studiehandledning på modersmålet ges till elever som har behov av det.

Motivering

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning på modersmålet är exempel på särskilt stöd som en skola kan sätta in för att hjälpa en elev som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om utredningen visar att eleven är i behov av studiehandledning på modersmålet ska ett åtgärdsprogram skrivas, och han eller hon ges sådant stöd. Särskilt stöd ska ges i första hand inom den elevgrupp som eleven tillhör.

På Hagabäckens skola finns ett tjugotal nyanlända elever, varav många är asylsökande barn. Eleverna erbjuds inte studiehandledning på modersmålet som särskilt stöd i skolan, utan centralt i Lindesberg. Av intervjun med rektorn framgår emellertid att ingen av dessa elever får studiehandledning på sitt modersmål. Enligt rektorn är skälet att föräldrarna inte kan skjutsa sina barn till Lindesberg.

Kommunen måste därför se till att de elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet får det.

Författning

3 kap. 7 och 10 §§ skollagen, 5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Lindesbergs kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektor måste ansvara för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska rektor ansvara för att det inom skolenheten genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete där planering, uppföljning och utveckling av utbildningen sker under medverkan av lärare och elever. Skolenhetens systematiska kvalitetsarbete ska dokumenteras.

I Hagabäckens skola finns ett väl fungerande system för uppföljning av såväl kunskapsutvecklingen som värdegrundsarbetet. Skolan använder en bedömningsmall där varje elevs kunskapsresultat i varje ämne bedöms enligt en skala från "klarar inte målen" till "klarar målen med marginal". Bedömningsmallen fylls i fyra gånger per år. Måluppfyllelsen av värdegrundsarbetet följs upp bland annat med hjälp av elevenkäter och trygghetsvandringar.

Resultaten analyseras emellertid inte så att det leder till beslut om prioriterade och tydliga utvecklingsområden. Inte heller planeras utvecklingsinsatserna så att det blir tydligt för lärare och övrig personal hur insatserna ska genomföras, vilket försvårar kommande uppföljning och utvärdering. Exempelvis visar uppföljningen av skolans kunskapsresultat i slutet av vårterminen 2012 att pojkarna presterar sämre än flickorna, vilket också tas upp på flera ställen i skolans kvalitetsredovisning. Tillsynen visar däremot att det är otydligt om de möjliga åtgärder som nämns för att höja pojkarnas resultat - motorikträning och utökat teknikanvändande - ska genomföras, hur de ska genomföras samt vem som är ansvarig. Kvalitetsarbetet - och dokumentationen - brister följaktligen i att vara tydligt när det gäller kopplingen mellan analysen av resultatet samt planeringen och genomförandet av utvecklingsåtgärderna. Därmed saknas viktiga förutsättningar för ett systematiskt och fortlöpande kvalitetsarbete.

Sammantaget behöver rektor se till att skolans kvalitetsarbete och dess dokumentation följer författningarnas krav.

Författning

4 kap. 4,6 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Yvonne Hoffmann och undervisningsråd Ewa Hallberg.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

HG Arvidsson
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i beslutet grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).